

Deres referanse:

Vår referanse:

Dato:

21/37376 - 7

15.06.2022

Høring - forslag til ny (revidert) forskrift om skikkethetsvurdering, utvisning, bortvisning og utestenging av studenter ved Politihøgskolen

Politidirektoratet sender her på høring et utkast til ny (revidert) forskrift til erstatning for forskrift 15. mars 2010 om skikkethetsvurdering, utvisning bortvisning og utestenging av studenter ved Politihøgskolen.

Politidirektoratet foreslår også, i samråd med Justis- og beredskapsdepartementet, endring i forskrift 25. november 2005 nr. 1330 om Politihøgskolens styre, oppgaver og virksomhet, slik at det i § 1 nytt nr. 3 uttrykkelig reguleres at Politihøgskolen er behandlingsansvarlig for de personopplysninger Politihøgskolen behandler i sin forsknings- og undervisningsvirksomhet.

Vedlagt følger høringsnotat og utkast til ny forskrift og forskriftsendring. Vedlagt følger også gjeldende forskrift om skikkethetsvurdering, utvisning, bortvisning og utestenging.

Høringsfristen er **15. september 2022**.

Forskriftens hjemmel og hva den regulerer

En bachelorstudent som blir vurdert uskikket for tjeneste i politiet kan utvises fra Politihøgskolen, jf. politiloven § 24c første ledd. Nærmere spesifiserte handlinger kan etter bestemmelsen ellers medføre utvisning, bortvisning eller utestenging, både for bachelorstudenter og andre studenter ved Politihøgskolen. Etter forskrift 25. november 2005 nr. 1330 om Politihøgskolens styre, oppgaver og virksomhet § 4 nr. 1 bokstav c kan Politidirektoratet, etter departementets godkjenning jf. § 4 nr. 2, fastsette regler om skikkethetsvurdering. Politidirektoratet har i medhold av denne bestemmelsen fastsatt forskrift 15. mars 2010 om skikkethetsvurdering, utvisning bortvisning og utestenging av studenter ved Politihøgskolen. Forskriftens regulering av saksbehandling mv. utover det som gjelder skikkethet må ved departementets godkjenning anses tuftet på delegering av adgangen etter politiloven § 24a første ledd til å fastsette regler om høgskolens oppgaver, organisering og virksomhet.

Hva som er nytt med forslaget

Forslaget til ny skikkethetsforskrift innebærer dels strukturelle endringer. Bl.a. legges det opp til å skille reguleringen av reaksjoner og saksbehandling for bachelorstudenter fra reguleringen for andre studenter. Dels er det tale om materielle endringer og presiseringer.

Politidirektoratet

Politidirektoratet foreslår å gi adgang til å tidsbegrense utvisningsperioden. I dag er utvisning varig, mens forslaget innebærer at utvisning alternativt kan være for to år. Politidirektoratet foreslår også å detaljere vurderingsnormen for skikkethetsvurderingen på et par punkter og å regulere innhenting av registeropplysninger til bruk for skikkethetsvurderingen.

Videre foreslår direktoratet å oppstille en uttrykkelig opplysningsplikt for studentene om nærmere angitte forhold som kan ha betydning for vurderingen av skikkethet, og slik at brudd på opplysningsplikten i seg selv kan få betydning for skikkethetsvurderingen. Det foreslås også noen justeringer i saksbehandlingsregler.

Med hilsen

Håkon Skulstad

Ass direktør

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Vedlegg:

Høringsnotat skikkethet 15.06.22

Utkast skikkethetsforskrift 15.06.22

Skikkethetsforskrift Politihøgskolen 2010

Mottakere

Agder politidistrikt	Postboks 514, Lundsiden	4605	Kristiansand
Datatilsynet	Postboks 458 Sentrum	1052	OSLO
Den høyere påtalemyndighet, Riksadvokatembetet	Postboks 2102 Vika	0125	OSLO
Finnmark politidistrikt	Postboks 501	9917	Kirkenes
Innlandet politidistrikt	Postboks 355	2303	Hamar
Kunnskapsdepartementet	Postboks 8119 Dep	0032	Oslo
Møre og Romsdal politidistrikt	Postboks 1353 Sentrum	6001	Ålesund
Nordland politidistrikt	Postboks 1023	8001	BODØ
Oslo politidistrikt	Postboks 2093 Vika	0125	Oslo
Politiets fellesforbund	Gjerdrums vei 4	0484	OSLO
Politiets sikkerhetstjeneste	Postboks 4773 Nydalen	0421	OSLO
Politiets utlendingsenhet	Postboks 2095 Vika	0125	Oslo
Politihøgskolen	Postboks 2109 Vika	0125	OSLO
Sivilombudet	Postboks 3 Sentrum	0110	OSLO
Studentråd PHS Bodø			
Studentråd PHS Oslo			
Studentråd PHS Stavern			

Mottakere			
Sør-Vest politidistrikt	Postboks 240	4001	Stavanger
Sør-Øst politidistrikt	Postboks 2073	3103	Tønsberg
Troms politidistrikt	Postboks 6132	9291	Tromsø
Trøndelag politidistrikt	Postboks 2475 Torgarden	7005	Trondheim
Utrykningspolitiet	Postboks 100	3291	Stavern
Vest politidistrikt	Postboks 85	6901	Florø
Økokrim	Postboks 2096 Vika	0125	Oslo
Øst politidistrikt	Postboks 3390	1402	Ski

Høringsnotat 15.06.2022

Høring - forslag til ny (revidert) forskrift om skikkethetsvurdering, utvisning, bortvisning og utestenging av studenter ved Politihøgskolen

Innhold

Høring - forslag til ny (revidert) forskrift om skikkethetsvurdering, utvisning, bortvisning og utestenging av studenter ved Politihøgskolen	1
1 Generelt om forslagene.....	1
2 Strukturelle endringer	2
3 Adgang til å begrense en utvisningsperiode til to år	2
4 Kriteriene for skikkethetsvurderingen	3
4.1 Generelle vurderingskriterier	3
4.2 Terskelen ved enkeltstående hendelser	6
4.3 Plikt til å orientere om forhold av betydning	7
5 Innhenting av registeropplysninger til bruk for skikkethetsvurderingen	9
6 Skikkethetsnemndas sammensetning	10
7 Styrets behandling.....	11
8 Midlertidig utvisning	12
9 Suspensjon av retten til vitnemål	12
10 Reaksjonene og grunnlag for vurdering	12
11 Juridisk bistand	13
12 Klagerett.....	14
13 Personvernkonsekvenser av forslaget og regulering av behandlingsansvar.	14
14 Økonomiske og administrative konsekvenser	15
15 Ikrafttredelse og overgangsregler	15

Politidirektoratet legger her fram et utkast til ny forskrift til erstatning for forskrift 15. mars 2010 om skikkethetsvurdering, utvisning bortvisning og utestenging av studenter ved Politihøgskolen (skikkethetsforskriften).

Politidirektoratets forslag er i det vesentlige en videreføring av gjeldende regelverk, men innebærer bl.a. at bachelorstudentene formelt pålegges en opplysningsplikt om forhold som kan ha betydning for vurderingen av skikketheten. Videre foreslås å regulere innhenting av registeropplysninger til bruk for skikkethetsvurderingen. Det foreslås også en materiell endring ved at det åpnes for å beslutte kortere varighet av utvisning.

Politidirektoratet foreslår også at Politihøgskolens behandlingsansvar uttrykkelig reguleres i forskrift 25. november 2005 nr. 1330 om Politihøgskolens styre, oppgaver og virksomhet.

1 Generelt om forslagene

For ansettelse i politi- og lensmannsetaten er det etter politiloven § 18 krav om at man har plettfri vandel og er skikket for tjeneste i etaten. Tilsvarende krav gjelder etter politiloven § 24b ved opptak til bachelorutdanningen ved Politihøgskolen, og etter politiloven § 24c skal Politihøgskolen gjennom studiet vurdere om den enkelte student i grunnutdanningen (bachelorstudiet) er skikket for tjeneste i politiet.

En bachelorstudent som blir vurdert uskikket for tjeneste i politiet kan utvises fra Politihøgskolen, jf. politiloven § 24c første ledd. Nærmere spesifiserte handlinger kan etter bestemmelsen ellers medføre utvisning, bortvisning eller utestenging, både for bachelorstudenter og andre studenter ved Politihøgskolen. Som særskilt regulering vil politiloven § 24c gå foran tilsvarende bestemmelser i universitets- og høyskoleloven §§ 4-8 til 4-10.

Etter forskrift 25. november 2005 nr. 1330 om Politihøgskolens styre, oppgaver og virksomhet § 4 nr. 1 bokstav c kan Politidirektoratet, etter departementets godkjenning jf. § 4 nr. 2, fastsette regler om skikkethetsvurdering. Politidirektoratet har i medhold av denne bestemmelsen fastsatt forskrift 15. mars 2010 om skikkethetsvurdering, utvisning bortvisning og utestenging av studenter ved Politihøgskolen (heretter kalt skikkethetsforskriften). Forskriftens regulering av saksbehandling mv. utover det som gjelder skikkethet må ved departementets godkjenning anses tuftet på delegering av adgangen etter politiloven 24a første ledd til å fastsette regler om høgskolens oppgaver, organisering og virksomhet.

Skikkethetsforskriftens regler om skikkethet gjelder for bachelorstudenter som er tatt opp til studiet. For *søkere* til bachelorstudiet gjelder de retningslinjer som er fastsatt i medhold av forskrift 25. november 2005 nr. 1330 § 4 nr. 1 bokstav b og forskrift 29.08.2017 nr. 1592 om opptak til bachelorutdanningen ved Politihøgskolen § 3-3. Direktoratet vil på et senere tidspunkt revidere disse retningslinjene og vurdere å flytte noe av reguleringen til opptaksforskriften.

Politidirektoratet foreslår her å fastsette en ny skikkethetsforskrift. Dels er det tale om strukturelle endringer. Bl.a. legges det opp til å skille reguleringen av reaksjoner og saksbehandling for bachelorstudenter fra reguleringen for andre studenter. Dels er det tale om materielle endringer og presiseringer.

Politidirektoratet foreslår å gi adgang til å tidsbegrense utvisningsperioden. I dag er utvisning varig, mens forslaget innebærer at utvisning alternativt kan være for to år.

Politidirektoratet legger opp til å detaljere vurderingsnormen for skikkethetsvurderingen på et par punkter og å regulere innhenting av registeropplysninger til bruk for skikkethetsvurderingen. Videre foreslår direktoratet å oppstille en uttrykkelig opplysningsplikt for studentene om nærmere angitte forhold som kan ha betydning for vurderingen av skikkethet, og slik at brudd på opplysningsplikten i seg selv kan få betydning for skikkethetsvurderingen.

For å sikre en reell mulighet til å foreta en skikkethetsvurdering også helt på tampen av studiet, er det foreslått at retten til vitnemål suspenderes når det er innledet skikkethets sak.

Politidirektoratet foreslår også noen mindre endringer i sammensetning av skikkethetsnemndene.

Myndigheten etter politiloven § 24c femte ledd til å behandle klagesaker ble delegert fra Justis- og beredskapsdepartementet til Politidirektoratet i vedtak av 29. oktober 2019 (FOR-2019-11-25-1866) med virkning fra 1. januar 2020. Direktoratet legger opp til å angi forskriftens bestemmelse om klage i tråd med dette.

2 Strukturelle endringer

I gjeldende forskrift er reaksjoner og saksbehandling for bachelorstudenter og andre studenter regulert samlet. Direktoratet foreslår å skille ut reguleringen for hhv. bachelorstudenter og andre studenter i egne kapitler. Kap. 2 vil da gjelde skikkethetsvurderingen for bachelorstudenter, kap. 3 for saksbehandling i skikkethetsnemnda, mens kap. 4 regulerer styrets behandling av saker på bachelorstudiet. For andre studenter vil kap. 5 regulere vurdering og saksbehandling, mens kap. 6 om kontradiksjon, juridisk bistand og klageadgang vil være felles.

3 Adgang til å begrense en utvisningsperiode til to år

Politi loven § 24c sier ikke noe om utvisningens varighet. Etter skikkethetsforskriften § 1 andre ledd gjelder en utvisning for alltid. Praksis knyttet til *opptak* er at en del forhold kan utelukke en søker til bachelorstudiet ved Politihøgskolen i noen år pga. manglende skikkethet, men ikke nødvendigvis for alltid. Regelen om at utvisning av en student gjelder for alltid kan også i noen tilfeller virke streng.

Politi loven § 24c første ledd gir liten fleksibilitet mht. valg av reaksjonsform når studenten anses uskikket, det er kun utvisning. Riktignok er det etter andre ledd andre punktum og fjerde ledd adgang til å utestenge en student inntil tre år, og etter tredje ledd og universitets- og høyskoleloven § 4-8 adgang til å bortvise, men det er for nærmere angitte overtredelser.

Manglende fleksibilitet gir risiko for at man enten får en reaksjon som er uforholdsmessig streng (varig utvisning) eller at studenten ikke får noen reaksjon i det hele tatt. Begge deler kan svekke tilliten de avgjørelser som tas. Politihøgskolen har derfor tatt opp behov for å kunne gradere reaksjonen. Det kan gjøres enten ved å utvide anvendelsesområdet for utestenging, eller ved å innføre en adgang til å utvise en student for kortere tid enn for alltid. Det første vil kreve en lovendring, mens det siste kan gjøres innenfor dagens lovbestemmelse. Politidirektoratet ser at det er behov for at politiloven åpner for et mer fleksibelt sanksjonssystem og har orientert departementet om at direktoratet vil komme tilbake til departementet med et mer helhetlig forslag.

Som en endring i formildende og fleksibel retning foreslås det i denne omgang at Politihøgskolens styre skal kunne utvise en student for to år eller for alltid. Konsekvensen av en utvisning for to år er at studenten har anledning til å søke om opptak på nytt og får godskrevet de studiepoengene han eller hun hadde opptjent. Det foreslås ikke at studenten skal ha krav på å gjeninntre i studiet etter at utvisningsperioden er omme.

Dette skyldes særlig to forhold. *For det første* vil det være et element i reaksjonen. Studenten har da blitt ansett som uskikket. Det tilsier at studentens skikkethet må vurderes på ny ved en eventuell senere søknad om opptak til Politihøgskolen. De subjektive forhold som lå til grunn for at studenten ble ansett uskikket kan fortsatt være til stede, uten at man har hatt kontakt med studenten. En tidsavgrenset utvisning innebærer ikke at man har tatt stilling til at studenten vil være skikket igjen etter utløpet av tiden, men at man åpner for at vedkommende kan vurderes på nytt. *For det andre* knytter det seg administrative behov til en slik løsning. Utgangspunktet er at en utvisning gjelder fra styret har truffet sitt vedtak. Dette vil kunne være midt i studieåret. Det skaper både administrative problemer, samt problemer knyttet til studentens gjennomføring av studiet, om studenten da skal ha krav på å få komme tilbake. Man ville måtte ta opp én søker mindre uten å være sikker på om plassen ville blitt fylt.

Tidsbegrensning av utvisningen gjør altså ikke at studenten får noen rett til å komme tilbake i studiet, men innebærer at det kan være en mulighet gjennom adgangen til å søke ordinært opptak på nytt.

Politidirektoratet har vurdert hvorvidt tidsbegrensningen burde ha vært tre år, men antar at tre år vil være i overkant lenge ut fra formålet om å tilby et reelt alternativ til varig utvisning. Samtidig vil en kortere varighet av utvisningen enn to år kunne framstå lite i samsvar med alvoret i en sak som gjør at man anses uskikket. Behov for mer fleksible reaksjoner knyttet til en students atferd som ikke medfører utvisning vil kunne vurderes ved en mer helhetlig gjennomgang av sanksjonsregimet i loven, som nevnt over.

4 Kriteriene for skikkethetsvurderingen

4.1 Generelle vurderingskriterier

Utgangspunktet for vurderingsnormen er de krav som stilles til skikkethet for tjeneste i politi- og lensmannsetaten som er gitt i politiloven og de krav som i politiinstruksen stilles til polititjenestepersoners opptreden i og utenfor tjeneste. Dette er nevnt i utkastet til § 5 første ledd.

Det framgår av merknadene til politiloven § 24c i Ot.prp. nr. 61 (2003-2004) at avgjørelsen om en student skal utvises fra Politihøgskolen skal tas med bakgrunn i krav til skikkethet for yrket som er gitt i lov og regelverk. Alminnelig fremtreden under utdanningen og opptreden overfor publikum inngår i vurderingen. Det skal foretas en konkret vurdering av den enkelte students personlige kvalifikasjoner og erfaringer, og i vurderingen skal det "legges vekt på om studenten viser tilstrekkelig grad av modenhet, ansvars- og pliktfølelse, pålitelighet, ærlighet, selvstendighet, høflighet, selvkontroll, ordenssans og lojalitet". Disse kriteriene er ramset opp i dagens forskrift. Ettersom disse er til dels overlappende, foreslår Politidirektoratet å syntetisere dette i egenskapene "modenhet, integritet, ansvars- og pliktfølelse og pålitelighet", uten at det er ment noen realitetsendring, jf. utkastet til § 5 andre ledd.

For opptak til Politihøgskolen oppstiller politiloven § 24b krav om plettfri vandel, i tillegg til at man må være skikket. Det gjør også politiloven § 18 for ansettelse i politiet. Politiloven § 24c oppstiller ikke noe uttrykkelig krav til "plettfri vandel" *under* studiet, men sammenhengen i regelverket og forarbeidene må rimeligvis forstås slik at den samme normen for vandel og skikkethet skal gjelde. Der studenten etter opptak ilegges en straffereaksjon som medfører at kravet til plettfri vandel ikke vil være oppfylt, vil studenten regelmessig kunne anses uskikket og utvises. Rent bagatellmessige reaksjoner har i noen grad vært ansett ikke å få betydning for vandelen. I grensetilfeller kan man tenke seg at man unnlater å utvise der man ville ha nektet opptak. Mens vilkåret om "plettfri vandel" bl.a. kan sies å gi anvisning på en objektiv standard knyttet til straffbare handlinger, hvor det er den ilagte straffen i seg selv som er diskvalifiserende av hensyn til samfunnets tillit, gir vilkåret om at man må være "skikket" anvisning på subjektive

forhold ved søkeren, slik at vurderingstemaet mer knyttes til søkerens karakter og egenskaper.

Hvor terskelen ligger for hva som skal til for å anse en student uskikket, vil i stor grad måtte overlates til praksis. Her vil det bl.a. kunne dreie seg om en samlet vurdering av sakens alvor, graden av skyld studenten har for det oppståtte forholdet og om det er egnet til å svekke tilliten til politiet. Det vil ikke være mulig å regulere typetilfeller detaljert. Politidirektoratet legger til grunn at man viderefører gjeldende praksis, slik denne samlet kommer til uttrykk i skikkethetsnemndas praksis, de avgjørelser som er fattet av styret og i departementets avgjørelser i klagesaker, men slik at klageinstansens praksis skal være førende for Politihøgskolens håndtering av saker. Hver sak må vurderes konkret. Det er også uttrykkelig sagt i utkastet til § 5 andre ledd. Her nevnes likevel eksempler på forhold som generelt vil kunne ha betydning for vurderingen av det faktum som reiser tvil om skikketheten, og som delvis er utledet av klagesaker der departementet har lagt seg på en lempeligere linje enn Politihøgskolen:

- Selv om det stilles strengere krav tilandel og skikkethet til studenter ved Politihøgskolen enn for andre studenter, må det likevel være et visst rom for at også studenter ved Politihøgskolen kan "trå feil" uten at dette fører til en så drastisk reaksjon som utvisning. En enkeltstående hendelse vil normalt ikke være grunnlag for utvisning, jf. også nedenfor i pkt. 4.2.
- Det skal mer til for å bli vurdert som uskikket under studiet enn ved opptak.
- Dersom studenten ikke har fått korrektiver fra Politihøgskolen på tidligere hendelser som er nevnt i vedtakets gjengivelse av saksforhold eller begrunnelse, kan det tale mot utvisning. Det er vist til viktigheten av at Politihøgskolen følger opp sitt ansvar for å korrigere og veilede studenter underveis i studieløpet.
- Det har blitt lagt vekt på tjenesteuttalelser fra praksisveileder mv. i favør av studenten.
- Man legger seg ikke på en like streng linje overfor studenter som ved vurdering av avskjed av tjenestemenn etter statsansatteloven.
- Det skal mer til for at et forhold relatert til studentens fritid skal få konsekvenser enn et forhold relatert til studentens studiesituasjon eller praksisforhold.

Når bachelorstudenter anses uskikket, angir politiloven § 24c første ledd som nevnt over i pkt. 3 kun utvisning som reaksjonsmulighet. Politiloven § 24c tredje og fjerde ledd, som gjelder både bachelor- og høyeregradsstudenter, angir utvisning som en alternativ reaksjon til bortvisning og utestenging ved hhv. fusk og bruk av ulovlige dopingmidler. Politidirektoratet mener at bruk av utvisning i stedet for alternativ reaksjon i disse tilfellene for bachelorstudenter bør knytte seg til at forholdet gjør at studenten anses uskikket. Det er derfor foreslått i forskriften å angi at disse forholdene *kan* medføre at studenten anses uskikket. Samtidig er det også gjort til en pliktregel å foreta en særskilt skikkethetsvurdering ved slike overtredelser, jf. pkt. 10 nedenfor. I den vurderingen må det forutsetningsvis også vurderes om alternativ reaksjon vil være tilstrekkelig.

Politoloven § 24c andre ledd angir i første punktum for videreutdanning og høyere grads studier at grovt forstyrrende atferd kan medføre bortvisning, og ellers i andre punktum at grovt klanderverdig atferd som setter andre i fare eller grove brudd på taushetsplikt kan medføre utestenging. At utvisning ikke er angitt som alternativ reaksjon er i seg selv

ikke til hinder for at en bachelorstudent etter en konkret vurdering kan anses uskikket på bakgrunn av subjektive forhold knyttet til hendelsen.

Etter politiloven § 24d gjelder politiinstruksens regler om edruelighet og taushetsplikt også for politistudenter, og etter gjeldende skikkethetsforskrift § 2 fjerde ledd kan brudd på taushetsplikt og politilovens regler om edruelighet medføre at studenten anses uskikket.

Politidirektoratet foreslår å videreføre en bestemmelse om at brudd på politilovens regler om edruelighet kan medføre at studenten anses uskikket.

Derimot foreslår ikke Politidirektoratet å videreføre den gjeldende forskriftens bestemmelse om at brudd på taushetsplikt kan medføre at studenten anses uskikket og dermed utvises. Det betyr ikke at Politidirektoratet ikke ser alvorlig på brudd på taushetsplikt. Politiet forvalter et stort omfang av taushetspliktige opplysninger, både om enkeltpersoner og om politiets arbeid. Taushetsplikten er nødvendig for at man vil kunne få den informasjonen og tilliten man trenger for å kunne løse sitt oppdrag best mulig. Brudd på taushetsplikt er alvorlig både for den enkelte og av hensyn til den generelle tilliten til politiet. Trygghet for at taushetsplikt om politiets arbeid blir overholdt er også viktig for å kunne kommunisere internt. At grovt brudd på taushetsplikt er særlig regulert i politiloven § 24c andre ledd andre punktum som grunnlag for utestenging, er ikke til hinder for at brudd på taushetsplikt etter omstendighetene ville kunne reguleres som grunnlag for å anses uskikket, slik det er i dag. En konstatering av brudd på taushetsplikt i en sak om administrativ sanksjon i form av utvisning vil heller ikke innebære en konstatering av strafferettslig skyld for brudd på taushetsplikt etter straffeloven § 209.

Når Politidirektoratet likevel ikke foreslår å videreføre bestemmelsen, er det fordi departementet har lagt til grunn at brudd på taushetsplikt ikke bør være grunnlag for å anse studenten uskikket. Begrunnelsen er at brudd på taushetsplikt er straffbart, og at vurderingen av konsekvensen av eventuelle brudd på taushetsplikt i seg selv for vurderingen av skikketheten prinsipielt ikke bør være annerledes enn vurderingen av andre straffbare forhold. En straffereaksjon pga. brudd på taushetsplikt vil imidlertid som for andre straffereaksjoner kunne medføre at studenten anses uskikket. Grovt brudd på taushetsplikt vil ellers kunne medføre utestenging etter politiloven § 24c andre ledd andre punktum.

Begrunnelsen for ikke å videreføre en bestemmelse om utvisning pga. brudd på taushetsplikt vil i prinsippet også kunne gjøre seg gjeldende for brudd på forbudet mot doping, som jo også er straffbart. Doping er imidlertid særlig regulert i politiloven § 24c fjerde ledd som en utvisningsgrunn. Politidirektoratet foreslår derfor å videreføre en bestemmelse i forskriften om at ulovlig bruk av dopingmidler eller manglende medvirkning til dopingkontroll kan medføre at studenten anses uskikket.

4.2 Terskelen ved enkeltstående hendelser

På bakgrunn av Justis- og beredskapsdepartementets praksis i klagesaker, hvor departementet i mange av sakene synes å ha forutsatt at det blir for strengt å utvise ut fra en enkeltstående hendelse, foreslår Politidirektoratet at det skal framgå av forskriften at en enkeltstående hendelse normalt ikke skal medføre at studenten anses uskikket.

Det er imidlertid på det rene at det vil være tilfeller der utvisning vil kunne være aktuelt. Det er vanskelig å oppstille en generell norm for når utvisning likevel skal kunne skje ved en enkeltstående hendelse. For å signalisere en viss terskel for at en enkelt hendelse skal kunne brukes til å fastslå at studenten har en avgjørende karakterbrist e.l. som gjør studenten uskikket, foreslår direktoratet å formulere det slik at en enkeltstående hendelse *kan* være tilstrekkelig grunnlag for å konstatere at studenten er uskikket,

dersom studentens handling eller unnlattelse medfører en strafferettslig reaksjon for studenten eller det foreligger andre særegne forhold. Hvor man pga. en strafferettslig reaksjon ikke lenger fyller vandelskravet, vil man rimeligvis burde kunne utvises. Men mer bagatellmessige strafferettslige reaksjoner medfører ikke alltid at man ikke lenger anses å ha plettfri vandel, f.eks. dersom studenten har fått et forelegg for å ha kjørt for fort. Formuleringen åpner for at man da likevel kan vurderes som uskikket, men med utgangspunkt i hva man ev. kan utlede om skikkethet ut fra faktum, ikke det *at* man har fått en reaksjon. Selv om reaksjonen ikke *i seg selv* har avgjørende betydning for vurderingen av skikkethet, vil det at hendelsen har medført en strafferettslig reaksjon utgjøre en objektiv målestokk for at det foreligger omstendigheter av et visst alvor og som subjektive forhold ev. knyttes mot. Selv om det foreligger en adgang til å legge vekt på en enkelthendelse, må det uansett foretas en konkret vurdering av det subjektive forholdets betydning for skikketheten.

Politidirektoratet har vurdert om adgangen til å vektlegge en enkeltstående hendelse også bør omfatte det at hendelsen *kan* medføre en strafferettslig reaksjon, men mener at det vil være uheldig å bruke antakelse om straffbarhet som avgrenskingskriterium. Subjektive forhold hos studenten som gjør at det ev. blir en straffesak vil kunne utgjøre et særegent forhold. Vilkåret om særegent forhold vil imidlertid kunne være oppfylt uavhengig av mulig straffbar reaksjon. "Særegne forhold" kan altså knytte seg både til subjektive forhold hos studenten og handlingens art. Et tenkt eksempel på et forhold som ikke er straffbart, men som etter sin art kan anses som "særegent" og etter en konkret vurdering gi grunnlag for å konstatere uskikkethet på bakgrunn av en enkelt hendelse, vil kunne være prostitusjon.

Hvor forskriften § 5 ellers uttrykkelig sier at et forhold kan medføre at studenten anses uskikket (fusk, ulovlig bruk av dopingmidler, manglende edruelighet), vil skikketheten også kunne vurderes ut fra én hendelse. Det vil imidlertid også her kunne være et moment i vurderingen hvorvidt det er tale om én eller flere hendelser.

Den foreslåtte formuleringen i forskriften gir ikke en uttømmende regulering av vilkårene for når en enkeltstående hendelse kan medføre at studenten anses uskikket, ettersom utgangspunktet er at det "normalt" ikke skal skje og de positivt angitte tilfellene der det likevel kan være adgang til det da ikke blir uttømmende. Grunnen til det, er at det ikke er ønskelig å binde seg til typetilfeller, selv om "andre særegne grunner" vil favne vidt. Det kan da innvendes at reguleringen ikke gir en helt klar norm og mer har karakter av retningslinjer. Politidirektoratet mener imidlertid at forskriften bør inneholde et normativt utgangspunkt om at en enkelt hendelse ikke er tilstrekkelig for å kunne trekke konklusjoner om en students skikkethet. Politidirektoratet har for øvrig ikke instruksjonsmyndighet over styret.

4.3 Plikt til å orientere om forhold av betydning

Kravet til skikkethet gjelder under hele studiet. Det er en side av kravet til pålitelighet (herunder ærlighet og redelighet) at studentene av eget tiltak orienterer Politihøgskolen om forhold som kan ha betydning for vurderingen av deres skikkethet eller for hva slags oppfølging studenten trenger. Unnlattelse av å oppgi viktige opplysninger vil derfor i seg selv kunne ha betydning ved en skikkethetsvurdering.

I forslaget legges det opp til å tydeliggjøre dette i § 5 ved å ta inn i en uttrykkelig *plikt* til å orientere Politihøgskolen om en del forhold som kan ha betydning for oppfølging eller skikkethet, og slik at brudd på plikten kan medføre at man anses uskikket.

4.3.1 Plikt til å orientere om status som mistenkt eller siktet

Politiet plikter å orientere Politihøgskolen dersom en student siktes for en straffbar handling, jf. politiregisterforskriften § 10-6. Politiet har også varslingsplikt når det åpnes etterforskning mot en politistudent, dersom forholdet antas å gjøre vedkommende

uskikket til polititjeneste. Det kan imidlertid tenkes at det tar noe tid før politiet orienterer Politihøgskolen, og denne orienteringen vil ofte forutsette at studenten har opplyst om sitt studieforhold. Denne plikten for politiet bør derfor korrespondere med en uttrykkelig plikt for studenten til å orientere Politihøgskolen om forholdet.

I bestemmelsen her foreslås studentenes varslingsplikt overfor Politihøgskolen å gå noe lengre. Det er lite hensiktsmessig å operere med et vilkår for studentens varslingsplikt om at forholdet antas å gjøre studenten uskikket til polititjeneste. Det bør ikke studenten vurdere selv. Derfor bør varslingsplikten for studenten gjelde med en gang studenten blir kjent med at han eller hun er under etterforskning og har status som mistenkt eller siktet.

4.3.2 Plikt til å orientere om strafferettslig reaksjon

Det foreslås at dersom en student ilegges en strafferettslig reaksjon, unntatt forenklet forelegg, skal studenten opplyse om dette.

Med strafferettslig reaksjon menes reaksjoner nevnt i straffeloven kap. 5. Normalt vil Politihøgskolen først få vite om mistanken/siktelsen og slik få kunnskap om at det kan komme en straffereaksjon, men ettersom en reaksjon vil kunne ha avgjørende betydning for vurderingen av skikketheten, må studenten rimeligvis ha plikt til å orientere om det når den kommer.

Bot er definert i straffeloven kap. 5 som straffereaksjon. Det omfatter også ordinære forelegg ilagt av påtalemyndigheten. Det kan i noen sammenhenger være tvil om forenklet forelegg omfattes av straffereaksjonsbegrepet, men det følger av bl.a. Ot.prp. nr. 90 (2003-2004) pkt. 23.1 at også forenklet forelegg er å anse som "bot". Ettersom forenklet forelegg ilegges som standardbøter og etter en forenklet prosess, reises det særlig spørsmål om studenten skal ha plikt til å orientere om forenklet forelegg. Riktignok kan det å få et forelegg anses om å være satt under etterforskning, men varslingsplikten for politiet nevnt i 4.3.1 over gjelder etter politiregisterforskriften bare der forholdet antas å medføre at studenten anses uskikket. Det er på det rene at et forenklet forelegg alene ikke kan gjøre at man anses uskikket.

Sivilombudet kom i sin sak 96/1513 til at det for tilsettingssaker i politiet "etter en samlet vurdering av begrunnelsen for ordningen og sammenhengen i reglene om forenklede forelegg [...] ikke kan være adgang til i å vektlegge at søkerne er ilagt standardbøter ved forenklede forelegg".

Politidirektoratet la senere på bakgrunn av ny lovgivning til grunn at det likevel var adgang til å vektlegge forenklede forelegg til skikkethetsvurderingen ved Politihøgskolen. Etter politiloven § 24b må søkere til bachelorutdanningen ved Politihøgskolen fremlegge uttømmende politiattest. Bestemmelsen gir også eksplisitt adgang til å innhente opplysninger om henlagte straffesaker eller "andre forhold" som kan ha betydning for (vurderingen av) søkerens skikkethet. Det er i Ot.prp. nr. 61 (2003-2004) forutsatt at det i den forbindelse kan innhentes opplysninger også om verserende straffesaker og saker som er endt med frifinnelse fordi slike opplysninger kan avdekke egenskaper ved personen som taler mot at vedkommende betros den tillit, makt og myndighet som er forbundet med politigjerningen. Politidirektoratet ga i brev av 23.03.2009 til Politihøgskolen nærmere retningslinjer om saksbehandlingen etter politiloven § 24b. Foranlediget av Politihøgskolens spørsmål om bl.a. hvor langt bestemmelsen går i å hjemle innhenting av opplysninger fra andre registre, uttalte Politidirektoratet:

"Opptaksnemnda/Politihøgskolen etter lovendringen kan etter dette innhente og vurdere langt flere forhold enn tidligere. Da det fremgår av lovens ordlyd at det kan legges vekt på henlagte straffesaker og "andre forhold som kan ha betydning for søkerens skikkethet", anser vi det klart at det nå også kan legges vekt på forenklede forelegg. Disse kan – iallfall dersom det er flere – si en hel del om

søkerens holdninger. En slik forståelse støttes også av det foran siterte fra forarbeidene [...].

Politidirektoratet har imidlertid senere justert dette synspunktet overfor Politihøgskolen. Riktignok ble politiloven § 24b endret etter Sivilombudets uttalelse om forenklete forelegg, nettopp for å åpne for at det kunne foretas en bredere vurdering. Det at en søker eller student har fått flere forenklete forelegg, spesielt over en relativt kort periode, vil kunne si noe om respekten for regelverk. Til det kommer at forelegg også kan føre til tap av førerrett. Det kan være lite hensiktsmessig å ta opp en søker som har så mange prikker at han eller hun vil få inndratt førerretten ved en ny overtredelse av isolert mindre alvorlig karakter. På den annen side vil det kunne motvirke formålet med forenklete forelegg (prosessforenkling gjennom standardbøter mot at lovovertrederen aksepterer en redusert rettssikkerhet og vedtar på stedet) dersom de samme opplysninger skulle kunne tillegges vekt i forbindelse med opptak til Politihøgskolen. Kunnskap om forenklete forelegg (utenom fotoboks/ATK) kan ikke fås på annen måte enn at ved at søkeren selv opplyser om det. Hensynet til å unngå at man tar opp studenter som mister førerretten bør anses i det vesentlige ivare tatt ved at Politihøgskolen orienterer sine studenter om konsekvensen av tap av førerrett. Politidirektoratet har derfor lagt til grunn at en praksis med å vektlegge forenklete forelegg ikke bør videreføres og opprettholder en slik vurdering her. Konsekvensen av at man ikke vektlegger forenklete forelegg vil være at man heller ikke gjør det med dom hvor saken kunne ha vært avgjort med forenklet forelegg.

4.3.3 Plikt til å orientere om kontakt med personer i kriminelle miljøer

Dersom studenter ved Politihøgskolen har nær personlig kontakt med personer i kriminelle miljøer, kan det etter omstendighetene skape en risiko for at studenten utsettes for press fra disse miljøene. Det er derfor viktig for Politihøgskolen å få vite om disse kontaktene for å kunne veilede og rettlede studenten.

4.3.4 Plikt til å orientere om betydelig gjeld

En politistudent eller polititjenesteperson med betydelig gjeld kan etter omstendighetene være sårbar for press eller korrupsjon. Det er derfor viktig at Politihøgskolen orienteres om slike forhold. De fleste studenter har studielån, og det er naturlig nok ikke ment å innføre noen varslingsplikt om dette. Men dersom studenten får en så stor annen gjeld at han eller hun har vanskeligheter med å betjene den, bør Politihøgskolen varsles. Det samme gjelder dersom studenten får betalingsanmerkninger.

4.3.5 Plikt til å orientere om vesentlig endrede helseforhold

Ved opptaket må studentene gjennomgå en helseundersøkelse og undertegne en egenerklæring. Det skyldes at både utdanningen og senere polititjeneste krever tilfredsstillende helse. Det er derfor presisert at studenten har varslingsplikt også om vesentlig endrede helseforhold. Det medfører ikke at man blir uskikket etter forskriften her ved at helsen endrer seg. Men Politihøgskolen har ansvar for å følge opp studentene ut fra de forutsetninger de har. Eksempelvis kan det være uforsvarlig å la en student gjennomføre opplæring i utrykningskjøring dersom synet er vesentlig svekket siden opptaket. Derfor er det viktig at Politihøgskolen orienteres.

4.3.6 Konsekvenser av brudd på plikten til å orientere om endringer

Forslaget innebærer at brudd på opplysningsplikten i seg selv skal kunne medføre en skikkethetsvurdering, og kan medføre at studenten anses uskikket.

Politidirektoratet er kjent med at det tidligere har vært enkelttilfeller hvor det har glippet ved opptak og at personer som pga. forhold som nevnt over har fått opptak, men ikke skulle ha fått det. I den forbindelse kunne det ev. vurderes om studenten også skal ha en plikt til å orientere om det dersom vedkommende forstår eller burde ha forstått at Politihøgskolen ved opptaket ikke kjente til opplysninger som nevnt over.

Politidirektoratet mener at det vil være vanskelig å vurdere om en slik plikt er brutt, og legger til grunn at det ikke vil være behov for det med de rutinene man har i opptaksprosessen i dag. At opplysningene forelå før opptak vil for øvrig ikke være til hinder for at de vurderes i tilknytning til skikkethetsvurderingen etter opptak.

5 Innhenting av registeropplysninger til bruk for skikkethetsvurderingen

Kravet til skikkethet for opptak til Politihøgskolens bachelorutdanning sammenholdt med forutsetningen i forarbeidene nevnt over i pkt. 4.3.2 gir Politihøgskolen hjemmel til å benytte opplysninger fra politiets registre til skikkethetsvurderingen. Den samme forutsetningen må gjelde når Politihøgskolen etter politiloven § 24c første ledd har en plikt til å vurdere skikketheten gjennom hele studiet.

Politidirektoratet kan etter forskrift om Politihøgskolens styre, oppgaver og virksomhet § 4 nr. 1 bokstav b gi regler om opptakskrav til bachelorutdanning. Etter forskrift om opptak til bachelorutdanningen (FOR-2017-08-29-1592) § 3-3 har Politidirektoratet gitt retningslinjer for skikkethetsvurdering ved opptak til Politihøgskolen. Det er der bl.a. regulert at Politihøgskolen kan få nødvendige registeropplysninger ved at de utleveres fra det politidistrikt/særorgan som Politidirektoratet utpeker. Kripos er i dag gitt den oppgaven.

Gjeldende praksis for innhenting av registeropplysninger til skikkethetsvurderingen under studiet er at politidistriktene foretar søk i registre når studenten utplasseres i andre studieår. Politidirektoratet foreslår at det reguleres uttrykkelig i skikkethetsforskriften hvilke registre Politihøgskolen kan få utlevert nødvendige opplysninger fra og at Politidirektoratet kan utpeke politidistrikt eller særorgan som skal stå for utleveringen. Politidirektoratet antar at det vil være naturlig å legge ansvaret for oppgaven til Kripos, som ved opptak allerede har tatt ut aktuelle registeropplysninger for studentene. Det vil bl.a. legge til rette for en mer enhetlig vurdering, jf. også pkt. 13 nedenfor.

Politidirektoratet foreslår at Politihøgskolen kan få utlevert opplysninger fra følgende registre og system:

- reaksjonsregisteret (politiregisterforskriften kap. 44)
- kriminaletterretningsregisteret (politiregisterforskriften kap. 47)
- straffesaksregisteret (politiregisterforskriften kap. 48)
- politioperativt register (politiregisterforskriften kap. 53)
- politiets straffesakssystem (BL).

Når det gjelder BL, foreslår Politidirektoratet at det i forskriftsteksten angis at innhenting av opplysninger fra BL krever samtykke fra behandlingsansvarlig. Samtykket kan ev. gi generelle forutsetninger for bruken, men det foreslås et vilkår om at det i verserende saker kreves at samtykke fra påtalemyndighet foreligger i den enkelte sak, av hensyn til å unngå at etterforskning ødelegges. Bruk av opplysninger fra BL vil kunne fordre at man gjør nærmere undersøkelser med påtaleansvarlig i saken om hva som konkret har skjedd og hvilke vurderinger som ble gjort.

Innhenting av registeropplysninger vil knytte seg til reguleringen i § 4 hvor det sies at Politihøgskolen kan sette faste tidspunkter for vurdering av skikkethet. Det praktiske vil her være at rutinemessig registersøk skjer én gang i løpet av året.

Politihøgskolen vil under gitte forutsetninger kunne få opplysninger fra PST som har betydning for skikkethetsvurderingen. Slike opplysninger vil etter sin natur være av begrenset mulighet å foreholde studenten. Politidirektoratet legger til grunn at selv om Politihøgskolen ikke kan benytte opplysningen direkte, vil det likevel kunne være situasjoner hvor de kan ha betydning i samvirke med andre opplysninger. Det foreslås derfor å regulere en adgang til å benytte opplysninger fra PST til skikkethetsvurderingen. Forutsetningsvis innebærer det en adgang til å utlevere liste over personer som får

opptak til Politihøgskolen, slik at PST kan vurdere å utlevere nødvendige opplysninger. Ved forskriftsendring fra 1. november 2021 har PST etter politiregisterforskriften § 20-2 andre ledd adgang til å behandle opplysninger også når det er hjemlet i annen lovgivning enn politiregisterloven.

6 Skikkethetsnemndas sammensetning

Etter at den gjeldende skikkethetsforskriften ble gitt i mars 2010, er det opprettet en egen bacheloravdeling i Stavern. I § 7 er det derfor beskrevet mer generelt hvordan nemnda skal settes sammen i den enkelte sak. Det er også presisert at studenter i praksis (B2) hører under Oslo, uansett hvilken avdeling de ellers studerer ved. Det er i samsvar med hvordan praksisdelen av utdanningen er organisert ved Politihøgskolen.

Det har vært vurdert om skikkethetsnemnda skal sentraliseres, men en foreslår at den gjeldende ordningen med lokal representasjon opprettholdes.

Det foreslås at studentrepresentantene og deres varamedlemmer oppnevnes for ett år. Det skyldes bl.a. at en student som oppnevnes for to år, enten vil begynne eller avslutte sin nemndsperiode i praksisåret, B2. Det kan medføre praktiske vanskeligheter når studentrepresentanten gjennomfører praksisåret langt unna sitt studiested.

Rektor og lederne for bachelorutdanningen på de respektive studiestedene sitter i nemnda i kraft av stillingen, og er faste medlemmer av nemnda. Det foreslås at de andre medlemmene, unntatt studentrepresentantene, kan gjenoppnevnes to ganger, slik at de altså kan sitte i nemnda i inntil seks år. Dette er en utvidelse av dagens ordning, som bare gir adgang til gjenoppnevning én gang, altså inntil fire år. Politihøgskolens erfaring er at det er en fordel om disse medlemmene ikke behøver å skiftes ut etter fire år.

For at nemnda skal være beslutningsdyktig, må enten lederen eller nestlederen (eller disses varamedlemmer) være til stede. Til sammen må minst to tredjedeler av nemndas medlemmer være til stede, altså fire medlemmer inkludert lederen/nestlederen eller varamedlem. Det foreslås en noe endret ordlyd for å klargjøre at det er tilstrekkelig med fire medlemmer.

Det er ikke noe absolutt krav at studentrepresentanten eller det eksterne medlemmet skal delta i den enkelte sak. Hensynet til studenten tilsier at saksbehandlingen går så raskt som mulig, og det er uheldig å fastsette regler som kan fremtvinge vesentlige utsettelse. Det er også et krav ved midlertidig utvisning at nemnda vurderer saken senest tre uker etter at rektors vedtak er truffet, jf. § 11. Normalt bør en likevel tilstrebe at disse medlemmene deltar i behandlingen.

Ved sykdom eller annet fravær kan det etter omstendighetene være vanskelig å få saken behandlet innen rimelig tid. Det foreslås derfor at rektor ved Politihøgskolen i hastesaker kan oppnevne ekstra medlem av nemnda. Se utkast til § 7 femte ledd. I så fall skal styret varsles innen neste styremøte.

For ordens skyld fastsettes at et medlem trer ut av nemnda når grunnlaget for funksjonen er opphørt. Studentrepresentant og eksternt medlem kan likevel delta i nemnda inntil nytt medlem er oppnevnt. Man kan for eksempel tenke seg at en skikkethetssak oppstår etter at studentrepresentanten er uteksaminert om sommeren, men må behandles før nytt medlem er oppnevnt om høsten.

I den gjeldende forskriften er det fastsatt at styret oppnevner sekretær for skikkethetsnemnda. Denne regelen foreslås endret slik at oppnevningen hører under rektor ved Politihøgskolen. Sekretæren har ingen beslutningsmyndighet, og det kan være behov for bistand av mer enn én person. Under enhver omstendighet er det mest naturlig at rektor styrer hvordan personalressursene ved Politihøgskolen skal brukes. På

samme måte som ved annen saksbehandling følger det av forvaltningsloven § 13b første ledd nr. 2 at sekretæren og andre medhjelpere kan gis tilgang til taushetsbelagt informasjon i den utstrekning det er nødvendig for å behandle saken.

Styret har alminnelig adgang til å delegere myndighet til et utvalg av styremedlemmer. Det kan likevel være pedagogisk å regulere dette, og det kan være ønskelig å sikre at fullt styre behandler saker i noen tilfeller. Direktoratet har vurdert om det kan være aktuelt å undergi "prinsipielle saker" full styrebehandling, men kommet til at det ikke er hensiktsmessig. Det kan gi unødvendig tvil om kompetansfeil dersom det ikke ble behandlet av samlet styre, og det må kunne forutsettes at styret selv velger dette. Direktoratet foreslår i stedet en regel om at et styremedlem skal kunne kreve samlet behandling. Et styremedlem som altså ikke sitter i utvalget skal da også kunne kreve dette. Det forutsetter at øvrig styre får en viss orientering om sakene. Det blir opp til styret selv å vurdere sammensetningen, men det kan være hensiktsmessig å la det bestå av fem medlemmer, tilsvarende andre utdanningsinstitusjoners klagenemder.

7 Styrets behandling

Styret behandler saken etter innstilling fra skikkethetsnemnda, jf. forslaget til § 10.

Med mindre noe annet er bestemt har styret alminnelig adgang til å delegere sin myndighet til et utvalg av styremedlemmer.

Universitets- og høyskoleloven § 9-2 gir videre et styre adgang til å delegere sin avgjørelsesmyndighet "til andre ved institusjonen i den utstrekning det ikke følger av denne lov at styret selv skal treffe vedtak, eller det er andre særlige begrensninger i adgangen til å delegere". Dersom det ikke gjelder begrensninger, kan altså personer utenfor styret delegeres kompetanse til å delta i avgjørelsen. I forskrift 25.11.2015 nr. 1330 om Politihøgskolens styre, oppgaver og virksomhet § 2 nr. 6 er det gitt en tilsvarende bestemmelse: "Styret kan delegere sin avgjørelsesmyndighet til andre ved institusjonen så langt bestemmelser i lov, forskrift eller reglement ikke er til hinder for dette." Styrets vedtakskompetanse og adgang til å utvise er regulert i politiloven § 24c første ledd. Etter ordlyden er det "styret" som treffer vedtak. Forarbeidene gir ikke holdepunkter for at reguleringen her er ment begrensende, det er ikke i Ot.prp. nr. 61 (2003-2004) uttalt forutsetninger om at kompetanse ikke kan delegeres. Heller ikke sakstypen eller andre forhold tilsier i seg selv at det ikke bør være adgang til det. Plasseringen av bestemmelsen om delegering i § 2 nr. 6 i umiddelbar tilknytning til angivelsen av styrets oppgaver, herunder å behandle klagesaker, taler også for at man ikke har forutsatt noen begrensning.

På den bakgrunn legger Politidirektoratet opp til at det i skikkethetsforskriften § 10 reguleres uttrykkelig at styret kan delegere sin myndighet til å behandle saker etter skikkethetsforskriften til et arbeidsutvalg. Det blir opp til styret selv å vurdere sammensetningen av et slikt arbeidsutvalg, men det kan være hensiktsmessig å la det bestå av fem medlemmer, for å tilsvare andre utdanningsinstitusjoners klagenemder.

Direktoratet har vurdert om det kan være aktuelt å oppstille krav om at prinsipielle saker må undergis full styrebehandling, men har kommet til at det ikke er hensiktsmessig. Dette er i seg selv et vanskelig avgrensingskriterium, og kan også gi unødvendig tvil om kompetansfeil hvor saken ikke har blitt behandlet av samlet styre. Styret kan ta stilling til prinsipielle spørsmål også utenfor rammen av enkeltsakene, og det er også klagerett til direktoratet. Politidirektoratet mener derfor at det ikke er nødvendig at forskriften setter begrensninger i hvilke fullmakter styret skal kunne gi et arbeidsutvalg til å behandle saker etter skikkethetsforskriften, men styret kan velge å gjøre det i sin delegering.

8 Midlertidig utvisning

Utvisning kan vanligvis bare besluttes av styret. I enkelte tilfeller er det imidlertid behov for at rektor treffer en avgjørelse om midlertidig utvisning inntil saken er ferdigbehandlet. Etter politiloven § 24c første ledd kan i særlig alvorlige tilfeller sjefen for Politihøgskolen treffe vedtak om midlertidig utvisning, og et slikt midlertidig vedtak skal uten unødig opphold forelegges for styret. Da skal skikkethetsnemnda etter gjeldende forskrift vurdere denne avgjørelsen innen tre uker før saken forelegges styret. Det foreslås ingen endring i denne ordningen.

9 Suspensjon av retten til vitnemål

Etter politiloven § 24c første ledd kan styret etter en særlig vurdering gi en student som er vurdert som uskikket anledning til å fullføre siste studieår. Vedkommende får da ikke vitnemål, men får studiepoengene, jf. utkast til forskrift § 9 første ledd.

Det vil være tilfeller der Politihøgskolen har behov for å få avklart studentens skikkethet og hvor en midlertidig utvisning på det aktuelle tidspunkt fremstår som en unødvendig belastende reaksjon. Det vil kunne mer forholdsmessig å la studenten følge undervisningen, mens sak om skikkethet forberedes for skolens organer. Skikkethetsprosessen vil da avgjøre om studenten finnes uskikket, eller om vitnemål skal utstedes. I utkast til § 8 andre ledd er det angitt at retten til vitnemål suspenderes når sak om skikkethet er reist. Endringen vil innebære at Politihøgskolen har en reell anledning til å vurdere studentenes skikkethet under hele utdanningen, også umiddelbart før studieslutt og vitnemålutdeling. Samtidig vil det for studentene være mindre inngripende at man ikke får vitnemål, enn en midlertidig utvisning, som kan reserveres for uønskede hendelser i det øverste alvorlighetssjiktet.

10 Reaksjonene og grunnlag for vurdering

De forskjellige reaksjonene fastsettes i § 9 for bachelorstudenter, og i § 14 for studenter på videreutdanning og høyere grads studier. Reaksjonene reflekterer reguleringen i politiloven § 24c. Det følger imidlertid av den foreslåtte materielle endringen i utkastet til § 3 at et utvisningsvedtak nå skal kunne gjelde enten i to år eller for alltid.

Forslaget viderefører ellers reaksjonene i dagens forskrift, herunder bortvisning av bachelorstudenter som grovt forstyrrer andre studenter eller virksomheten for øvrig. Det framgår ikke av politiloven § 24c andre ledd første punktum at bestemmelsen omfatter bachelorstudenter, men det har vært lagt til grunn at det ikke har vært meningen å avgrense mot disse. I Ot.prp. nr. 61 (2003-2004) framgår av merknadene til politiloven § 24c at man utover det særlige kravet til skikkethet for studenter på grunnutdanningen ved andre reaksjoner ikke skiller mellom disse og andre studenter, og at det er tale om "reaksjon som er ment å være mildere og mer nyansert enn utvisning". Når forskrift 16.12.2005 nr. 1256 om delvis innlemming av Politihøgskolen under universitets- og høgskoleloven avgrenser mot reaksjonsbestemmelsene i lovens § 4-8 til § 4-10, herunder bortvisning, er det fordi man har forutsatt at politiloven § 24c regulerer også dette.

Politidirektoratet legger til grunn at det er et allment utgangspunkt at man ved valg av reaksjon alltid skal vurdere om andre, lempeligere tiltak bør benyttes. Skikkethetsnemndas adgang etter § 8 til å beslutte en skikkethetsoppfølging må også ses i sammenheng med dette.

Når det gjelder grunnlag for reaksjonene ved bachelorstudiet etter § 9, kobles ikke vurderingskriteriene etter § 5 direkte til reaksjon, det framgår bare når skikketheten *skal* vurderes og at aktuelle forhold *kan* medføre utvisning. Men etter § 8 skal skikkethetsnemnda vurdere om det er grunnlag for reaksjon etter § 9, hvilket også omfatter andre reaksjoner enn utvisning. Det framgår også av § 8 at rektor kan fremme sak om reaksjon på annet grunnlag enn skikkethet. Når det her ikke er gitt noen

nærmere anvisning på vurderingskriterier knyttet til slike forhold, er det fordi det er en mer uensartet gruppe saker hvor det er vanskelig å si noe generelt om terskel.

For høyere grads studier er det i utkastet til § 12 angitt grunnlag for vurdering av reaksjoner, for å regulere når man *skal* vurdere reaksjon (ved fusk, brudd på taushetsplikt og ulovlig bruk av dopingmidler), som er regulert i § 14. Det utelukker ikke at det etter § 14 gis en reaksjon for andre forhold, eksempelvis vil grove forstyrrelser av andre studenter kunne medføre reaksjon. Politidirektoratet har vurdert om plikten til å vurdere reaksjon ved doping bør være mindre kategorisk ved høyere grads studier enn ved bachelorstudiet. Doping vil muligens kunne framstå som alvorligere for studenter under utdanning for å bli polititjenestepersoner. Når det likevel oppstilles lik plikt til å *vurdere* reaksjon, legger Politidirektoratet avgjørende vekt på at det er regulert felles for alle studenter i politiloven § 24c fjerde ledd.

Kravet til at reaksjon *skal* vurderes innebærer at rektor plikter å vurdere om sak skal fremmes; for skikkehetsnemnda hvis det er bachelorstudenter, for styret hvis det er høyere grads studenter.

11 Juridisk bistand

Det foreslås ingen endringer i reglene om juridisk bistand. Det legges opp til fortsatt uttrykkelig å fastslå at nødvendige og dokumenterte utgifter til juridisk bistand dekkes av Politihøgskolen, men ikke utover statens offentlige satser for advokatbistand.

Det er ikke til hinder for at man kan kreve dette dekket på annet grunnlag, f.eks. skadeserstatningsloven § 2-1 og ulovfestet skyldansvar (culpa), men for ordens skyld bemerkes at universitets- og høyskoleloven § 4-11 om rett til dekning av kostnader ved saksanlegg, og full prøvingsrett for tingretten, ikke gjelder for Politihøgskolen. På den annen side må det antas at regelen i universitets- og høyskoleloven § 4-11 er til hinder for at Sivilombudet kan behandle saken, mens Politihøgskolens studenter kan bringe saken inn for ombudet på vanlig måte når klagemulighetene i forvaltningen er uttømt.

12 Klagerett

Justis- og beredskapsdepartementet delegerte kompetansen etter politiloven § 24c femte ledd til å behandle klagesaker til Politidirektoratet i vedtak av 29.10.2019 (FOR-2019-11-25-1866) med virkning fra 1. januar 2020. Direktoratet legger opp til å endre forskriftens bestemmelse om klage i tråd med dette.

13 Personvernkonsekvenser av forslaget og regulering av behandlingsansvar

Forslaget til § 6 om uttømmende å regulere hvilke registeropplysninger som kan benyttes til skikkehetsvurderingen, slik som beskrevet i pkt. 5 over, gir bedre forutberegnelighet mht. til hvilke opplysninger som kan innhentes. Videre legges det opp til at uthenting av opplysninger fra registrene skal skje hos Kripos, i stedet for det som i dag er praksis med at det skjer i det enkelte politidistrikt i andre studieår. Ved at dette legges til det organ som allerede vil ha foretatt en slik uthenting ved opptak, kan man begrense utleveringen til å gjelde nye opplysninger. Man unngår da at opplysninger som allerede er vurdert ved opptak blir behandlet på nytt av Politihøgskolen, samtidig som relevansen av opplysningene blir vurdert mer enhetlig før de utleveres til Politihøgskolen.

Forslaget til § 5 femte ledd om opplysningsplikt om forhold av betydning for skikkehetsvurderingen, slik som beskrevet i pkt. 4.3 over, innebærer at Politihøgskolen vil behandle flere og andre personopplysninger enn tidligere. Det dreier seg bl.a. om helseopplysninger. Politihøgskolen vil her ha grunnlag i GDPR art. 9 nr. 2 bokstav g for å behandle disse og andre særlige kategorier av personopplysninger for dette formålet.

Reguleringen aktualiserer spørsmål om hvem som er behandlingsansvarlig for personopplysninger som Politihøgskolen behandler. Politidirektoratets etatsinstruks for

personvern angir Politidirektoratet som behandlingsansvarlig for etatens behandling av opplysninger etter personopplysningsloven, og Politihøgskolen er etter forskrift 25.11.2005 nr. 1330 om Politihøgskolens styre, oppgaver og virksomhet § 1 nr. 1 administrativt underlagt Politidirektoratet. Samtidig er det styret som treffer endelig vedtak i første instans i skikkethets sakene. Styret er ikke underlagt Politidirektoratet, men Justis- og beredskapsdepartementet. Politihøgskolen skiller seg fra Politidirektoratets øvrige underliggende organer, både hva gjelder oppgaver, selvstendighet og styring. Andre utdanningsinstitusjoner er behandlingsansvarlig for de personopplysninger de behandler, og det er ingen prinsipiell grunn til at dette skal være annerledes for Politihøgskolen.

Politidirektoratet legger til grunn at Politihøgskolen er behandlingsansvarlig for personopplysninger som Politihøgskolen behandler i tilknytning til sin forsknings- og undervisningsvirksomhet, herunder behandling av opplysninger om studentene. Det inkluderer også opplysninger som behandles til skikkethetsvurderingen og behandlingen av saker etter skikkethetsforskriften. Politihøgskolen behandler opplysninger om studentene i sine systemer når de er studenter ved skolen. I praksisåret (andreåret av studiet) blir studentene registrert inn i politiets personalsystemer av det aktuelle politidistriktet, og det vil da være politiet (Politidirektoratet iht. etatsinstruks for behandlingsansvar) som er behandlingsansvarlig for personalopplysninger knyttet til tjenesten i politidistriktet.

Når det gjelder Politihøgskolens egenforvaltning og behandling av opplysninger til personalforvaltning av ansatte, er bildet annerledes. Politihøgskolen er administrativt underlagt Politidirektoratet, og Politihøgskolens ansatte registreres i politiets personalsystemer som del av etaten, og omfattes av Politidirektoratets databehandleravtale med DFØ. Det legges til grunn at personopplysningene om de ansatte omfattes av reguleringen i Politidirektoratets etatsinstruks for behandlingsansvar som plasserer behandlingsansvaret hos Politidirektoratet.

Politidirektoratet foreslår her, i samråd med Justis- og beredskapsdepartementet, at det reguleres uttrykkelig i forskrift om Politihøgskolens styre, oppgaver og virksomhet § 1 nytt nr. 3 at Politihøgskolen er behandlingsansvarlig for de personopplysninger Politihøgskolen behandler i sin forsknings- og undervisningsvirksomhet, og at det omfatter opplysninger om studentene, herunder til bruk i vurdering av saker etter politiloven § 24c. Det foreslås også at det i § 3 nr. 1 presiseres at det er rektor som ivaretar Politihøgskolens behandlingsansvar. Politidirektoratet forutsetter at Politihøgskolen som behandlingsansvarlig selv påser at det lages nødvendige rutiner for behandling av opplysninger som mottas som følge av studentens opplysningsplikt, og ellers tilpasser sine rutiner til at utleveringen av registeropplysninger nå vil skje mer enhetlig og systematisk fra Kripas.

14 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget vil ikke ha økonomiske eller nevneverdige administrative konsekvenser for politi- og lensmannsetaten.

15 Ikrafttredelse og overgangsregler

Endringene som foreslås er i det vesentlige klargjøringer av de gjeldende reglene. For ordens skyld er det likevel tatt inn en overgangsregel, jf. forvaltningsloven § 39.

UTKAST 15.06.2022

Forskrift om skikkethetsvurdering, utvisning, bortvisning og utestenging av studenter ved politihøgskolen (skikkethetsforskriften)

Fastsatt av Politidirektoratet dd.mm.åååå i medhold av lov 4. august 1995 nr. 53 § 24a og § 24c og forskrift 25. november 2005 nr. 1330 § 4 nr. 1 bokstav c.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1. Virkeområde

Denne forskriften regulerer utvisning, bortvisning og utestenging av studenter ved Politihøgskolen samt skikkethetsvurdering av bachelorstudenter ved Politihøgskolen i medhold av politiloven § 24c.

§ 2. Politihøgskolens informasjonsplikt

Ved studiestart skal Politihøgskolen sørge for at alle studentene får informasjon om reglene om utvisning, bortvisning og utestenging og i hvilke tilfeller politiloven og denne forskriften pålegger Politihøgskolen og/eller styret å vurdere dette. Politihøgskolen skal sørge for at alle bachelorstudentene får informasjon om innholdet i reglene om skikkethet etter politiloven og denne forskriften.

§ 3. Definisjon og innhold av reaksjonene

Utvisning er en reaksjon som medfører at studenten mister sin studieplass og ikke kan avlegge eksamen. En student kan utvises varig eller i to år. Etter utløp av utvisningsperioden kan studenten søke opptak på nytt på samme vilkår som andre søkere. Hvorvidt studenten skal godskrives tidligere gjennomført utdanning ved Politihøgskolen avgjøres etter de vanlige regler for godkjenning av tidligere utdanning.

Utestenging er en reaksjon som innebærer at studenten utelukkes fra enhver utdanning ved Politihøgskolen og ikke kan avlegge eksamen i tiden vedkommende er utestengt. En student kan utestenges i inntil tre år.

Bortvisning er en reaksjon som innebærer at studenten forbyr å oppholde seg på hele eller nærmere angitte områder på Politihøgskolen eller utelukkes fra å delta i nærmere angitt undervisning eller på andre nærmere angitte arrangementer i tilknytning til studiet i regi av Politihøgskolen. Oppholdsforbud og utelukkelse fra deltakelse kan kombineres. Studenten kan ikke avlegge eksamen i den tiden vedkommende er bortvist på grunn av fusk. En student kan bortvises i inntil ett år.

Kapittel 2. Skikkethetsvurdering av studenter ved Politihøgskolens bachelorutdanning

§ 4. Formålet med skikkethetsvurderingen og krav til gjennomføring

Skikkethetsvurderingen etter politiloven § 24c skal avdekke om studenten etter opptak og gjennom studiet fyller kravene til skikkethet for å kunne gjøre tjeneste i politi- og lensmannsetaten som følger av politiloven § 18 og de krav til polititjenestepersoner som følger av politiinstruksen.

Kravet til skikkethet gjelder gjennom hele studiet. Politihøgskolen kan sette faste tidspunkter for vurdering av skikkethet. Hvis det i løpet av studiet oppstår begrunnet tvil om en student er skikket, skal det foretas en særskilt skikkethetsvurdering.

§ 5. Vurderingskriterier for skikkethet

Vurderingen av en students skikkethet, herunder spørsmålet om en student er uskikket og skal utvises fra Politihøgskolen etter § 9, skal bygge på de krav om

skikkethet for tjeneste i politi- og lensmannsetaten som er gitt i lov og de krav som i politiinstruksen stilles til polititjenestepersoners opptreden i og utenfor tjeneste.

Vurderingen av studentens skikkethet skal være konkret. Det skal særlig legges vekt på studentens modenhet, integritet, ansvars- og pliktfølelse og pålitelighet. Alminnelig fremtreden under utdanningen og opptreden overfor publikum skal også tillegges vekt ved vurderingen av studentens skikkethet. En enkeltstående hendelse skal normalt ikke være tilstrekkelig grunnlag for å vurdere studenten som uskikket, men kan være det dersom studentens handling eller unnlatelse har medført en strafferettslig reaksjon for studenten eller det foreligger andre særegne forhold.

Fusk eller forsøk på fusk fra studenten skal medføre en særskilt skikkethetsvurdering og kan medføre at studenten anses uskikket. Det skal vurderes om forholdet i seg selv eller sammen med eventuelle andre forhold gjør at studenten ikke kan anses å ha de nødvendige egenskaper som nevnt i andre ledd.

Påvist ulovlig bruk av dopingmidler eller unnlatelse av å medvirke til dopingkontroll, jf. politiloven § 24c, skal medføre en særskilt skikkethetsvurdering og kan medføre at studenten anses uskikket til å gjøre tjeneste i politi- og lensmannsetaten. Rektor ved Politihøgskolen fastsetter de til enhver tid gjeldende regler for gjennomføring av dopingkontroller/-tester.

Grove brudd på politilovens regler om edruelighet kan medføre at studenten anses uskikket til å gjøre tjeneste i politi- og lensmannsetaten, jf. politiloven § 24d.

Studenten skal orientere Politihøgskolen dersom studenten

- a) ilegges en strafferettslig reaksjon unntatt forenklet forelegg
- b) i en etterforskning får status som mistenkt eller siktet
- c) innleder nær personlig kontakt med personer i kriminelle miljøer
- d) får betydelig gjeld eller vesentlig endret helse av betydning for utdanningen eller tjenesten
- e) taper førerrett for motorvogn eller på annen måte ikke lenger fyller betingelser som er knyttet til det enkelte studieprogram.¹

Unnlatelse av å gi slik orientering kan medføre en særskilt skikkethetsvurdering og kan medføre at studenten anses uskikket til å gjøre tjeneste i politi- og lensmannsetaten.

§ 6. Bruk av opplysninger fra politiets registre og straffesakssystem til skikkethetsvurderingen

Politihøgskolen kan til skikkethetsvurderingen få utlevert nødvendige opplysninger fra

- a) reaksjonsregisteret (politiregisterforskriften kap. 44)
- b) kriminaletterretningsregisteret (politiregisterforskriften kap. 47)
- c) straffesaksregisteret (politiregisterforskriften kap. 48)
- d) politioperativt register (politiregisterforskriften kap. 53)
- e) politiets straffesakssystem (BL), etter samtykke fra behandlingsansvarlig. I verserende saker er det et vilkår at samtykke fra påtalemyndigheten foreligger i den enkelte sak.

Politihøgskolen kan få utlevert opplysninger som nevnt i første ledd ved at de utleveres fra det politidistrikt eller særorgan som Politidirektoratet utpeker.

Politihøgskolen kan i skikkethetsvurderingen legge vekt på opplysninger som mottas fra Politiets sikkerhetstjeneste.

¹ [Forskrift 7. desember 2016 nr. 1957 om studier og eksamen ved Politihøgskolen](#) oppstiller krav ved studiestart og til studieprogresjon.

Kapittel 3. Skikkethetsnemndas behandling av saker om skikkethet og reaksjoner ved bachelorstudiet

§ 7. Skikkethetsnemnda

Styret skal oppnevne en skikkethetsnemnd for bachelorstudiet. Nemnda skal bestå av

- a) rektor ved Politihøgskolen
- b) leder av bachelorutdanningen
- c) en representant fra praksisansvarlige
- d) en representant fra undervisningspersonalet
- e) en studentrepresentant
- f) en representant fra annen høyskole eller universitet.

Leder av bachelorutdanningen, representant fra undervisningspersonalet og studentrepresentanten skal tilhøre den avdelingen studenten studerer ved. Studenter på andre studieår (B2) hører under avdeling Oslo.

Minst ett av nemndsmedlemmene skal ha juridisk embetseksamen eller mastergrad i rettsvitenskap.

Rektor ved Politihøgskolen og leder av bachelorutdanningen er faste medlemmer av nemnda. Studentrepresentantene og deres varamedlemmer oppnevnes for ett år. De øvrige medlemmene oppnevnes for to år om gangen. Det oppnevnes personlige varamedlemmer for alle medlemmene. Medlemmer og varamedlemmer kan gjenoppnevnes to ganger. Studentrepresentantene kan ikke gjenoppnevnes. Rektor ved Politihøgskolen eller dennes varamedlem er leder for nemnda. Leder av bachelorutdanningen er nestleder. Nemnda er beslutningsdyktig når minst to tredjedeler av medlemmene, herunder leder eller nestleder eller varamedlem for disse, er til stede.

I hastesaker kan rektor ved Politihøgskolen oppnevne midlertidig medlem av nemnda dersom det ellers vil være uforholdsmessig vanskelig å få saken behandlet innen rimelig tid. Medlemmet som oppnevnes midlertidig må være fra samme kategori som det styreoppnevnte medlemmet som ikke kan møte. Styret skal i så fall varsles innen neste styremøte.

Når et medlem mister den funksjonen som har gitt grunnlag for oppnevningen, skal det oppnevnes nytt medlem så snart som mulig. Dersom medlemmet slutter i sin stilling ved Politihøgskolen, skal det tre ut av nemnda senest ved arbeidsforholdets avslutning. Eksternt medlem og studentmedlem kan fortsette som medlem av nemnda inntil nytt medlem er oppnevnt.

Et medlem av skikkethetsnemnda kan ikke samtidig være medlem av Politihøgskolens styre.

Rektor ved Politihøgskolen oppnevner sekretær for skikkethetsnemnda.

§ 8. Saksbehandling i skikkethetsnemnda

Når rektor ved Politihøgskolen reiser tvil om en bachelorstudents skikkethet for tjeneste i politi- og lensmannsetaten, skal nemnda uten unødig opphold ta skikkethetsspørsmål opp til vurdering og vurdere om det er grunnlag for reaksjon etter § 9. Det samme gjelder når rektor fremmer saker om reaksjon etter § 9 på annet grunnlag enn skikkethet.

Når sak er innledet for skikkethetsnemnda, suspenderes studentens rett til å få utstedt vitnemål. Studenten skal gis skriftlig underretning om dette og gjøres kjent med

opplysningene i saken. Studenten skal varsles i god tid om tidspunktet for møtet, og skal gis anledning til å forklare seg muntlig for nemnda. Det skal føres protokoll fra møtene. All skriftlig dokumentasjon skal følge med når en sak fremmes for skikkethetsnemnda. Nemnda skal utrede saken ytterligere dersom det er nødvendig.

Nemnda avgir innstilling om utvisning til styret dersom den anser en student som uskikket for tjeneste i politi- og lensmannsetaten, og ellers innstilling til styret om reaksjoner etter forskriften § 9 på annet grunnlag, dersom nemnda mener at det er grunnlag for det.

Dersom nemnda er i tvil om studenten er skikket for tjeneste i politi- og lensmannsetaten eller om det er grunnlag for reaksjon etter forskriften her på annet grunnlag, fastsetter nemnda den nærmere oppfølging av studenten for å få dette avklart. Det er en forutsetning for en slik oppfølging at studenten gir sitt samtykke.

Avgjørelser i skikkethetsnemnda treffes av flertallet. Ved stemmelikhet er stemmen til nemndas leder avgjørende. Er nemndas leder eller dennes varamedlem ikke til stede, er møtelederens stemme avgjørende.

Kapittel 4. Utvisning, utestenging og bortvisning av studenter ved Politihøgskolens bachelorutdanning

§ 9. Reaksjoner ved bachelorstudiet

Styret kan vedta å utvise en student i bachelorutdanningen dersom studenten anses uskikket for tjeneste i politi- og lensmannsetaten, jf. politiloven § 24c første ledd. Styret kan etter en konkret vurdering likevel gi en student som er vurdert som uskikket anledning til å fullføre studieåret. Det skal da gis karakterutskrift av avlagte og beståtte eksamener som bekrefter oppnådde studiepoeng, men ikke utstedes vitnemål.

Styret kan utvise eller bortvise en student som gjør seg skyldig i fusk eller forsøk på fusk, jf. politiloven § 24c tredje ledd.

Styret kan utvise eller utestenge en student som ulovlig bruker dopingmidler eller nekter å medvirke til dopingkontroll, jf. politiloven § 24c fjerde ledd.

Ved grovt klanderverdig adferd som skaper fare for liv eller helse for personer som studenten kommer i kontakt med i undervisningen kan styret vedta at studenten utestenges, dersom forholdet ikke gjør at studenten utvises, jf. politiloven § 24c andre ledd. Ved grove brudd på taushetsplikt kan studenten utestenges, jf. politiloven § 24c andre ledd.

Dersom en student i Politihøgskolens bachelorutdanning har opptrådt grovt forstyrrende for medstudenters arbeid eller for virksomheten for øvrig, kan styret gi studenten en skriftlig advarsel. Ved gjentagelse etter skriftlig advarsel kan styret bortvise studenten fra studiet, jf. politiloven § 24c andre ledd.

§ 10. Behandling i styret av saker på bachelorstudiet

Styret fatter vedtak om reaksjoner som nevnt i § 9 på bakgrunn av innstilling fra skikkethetsnemnda, jf. § 8.

Studenten skal gis anledning til å forklare seg muntlig for styret før vedtak fattes.

Styret kan delegere behandlingen av saker til et arbeidsutvalg bestående av styremedlemmer og andre ved Politihøgskolen, jf. forskrift om Politihøgskolens styre, oppgaver og virksomhet § 2 nr. 6.

§ 11. Midlertidig utvisning i særlig alvorlige tilfeller

Dersom det er grunn til å anta at en student har begått en straffbar handling eller har brutt Politihøgskolens interne regelverk slik at det kan gi grunnlag for utvisning, og saken krever rask avgjørelse, kan vedtak om midlertidig utvisning treffes av rektor ved Politihøgskolen inntil styret har behandlet saken. Før vedtak om midlertidig utvisning treffes, skal studenten om mulig gjøres kjent med opplysningene i saken og gis anledning til å forklare seg muntlig for rektor.

Vedtak om midlertidig utvisning skal straks meldes til styret. Skikkethetsnemnda plikter å avgi en innstilling til styret om fortsatt midlertidig utvisning senest tre uker etter at rektor ved Politihøgskolen har utvist studenten.

Styrets vedtak om fortsatt midlertidig utvisning kan forlenges med inntil fire måneder av gangen inntil saken er endelig avgjort. Skikkethetsnemnda plikter, uavhengig av varigheten av den midlertidige utvisningen, å avgi en innstilling i henhold til § 8 tredje ledd så snart saken er ferdig utredet.

Dersom grunnen til den midlertidige utvisningen ikke lenger foreligger, skal vedtak om midlertidig utvisning straks oppheves.

Kapittel 5. Bortvisning, utestenging og utvisning av studenter ved Politihøgskolens videreutdanning og høyere grads studier

§ 12. Grunnlag for vurdering av reaksjoner

Dersom en student gjør seg skyldig i fusk eller forsøk på fusk, skal det vurderes om forholdet gjør at studenten bør bortvises eller utvises, jf. § 14 tredje ledd.

Ved grovt brudd på taushetsplikt skal det vurderes om studenten bør utestenges, jf. § 14 andre ledd.

Ved ulovlig bruk av dopingmidler eller nektelse av å medvirke til dopingkontroll skal det vurderes om studenten bør utvises eller utestenges jf. § 14 fjerde ledd.

§ 13. Behandling i styret av saker på videreutdanning eller høyere grads studier

For studenter i Politihøgskolens videreutdanning eller høyere grads studier fatter styret sine vedtak etter innstilling fra rektor ved Politihøgskolen.

Styret kan delegere behandlingen av saker til et arbeidsutvalg bestående av styremedlemmer og andre ved Politihøgskolen, jf. forskrift om Politihøgskolens styre, oppgaver og virksomhet § 2 nr. 6.

§ 14. Reaksjoner ved videreutdanning eller høyere grads studier

Studenter i Politihøgskolens videreutdanning eller høyere grads studier kan gis skriftlig advarsel fra styret for å ha opptrådt grovt forstyrrende for medstudenters arbeid eller for virksomheten for øvrig. Ved gjentagelse etter skriftlig advarsel kan styret bortvise studenten fra studiet, jf. politiloven § 24c andre ledd.

Ved grovt klanderverdig adferd som skaper fare for liv eller helse for personer som studenten kommer i kontakt med i undervisningen, eller ved grovt brudd på taushetsplikt, kan styret vedta å utestenge studenten, jf. politiloven § 24c andre ledd.

Ved fusk eller forsøk på fusk kan styret utvise eller bortvise en student, jf. politiloven § 24c tredje ledd.

Styret kan utvise eller utestenge en student som bruker ulovlige dopingmidler eller nekter å medvirke til dopingkontroll, jf. politiloven § 24c fjerde ledd.

Kapittel 6. Kontradiksjon, bistand og klageadgang

§ 15. Behandling av saken

Når sak om utvisning, utestengning eller bortvisning er innledet, skal studenten gis skriftlig underretning om dette og gjøres kjent med opplysningene i saken. Studenten skal gis anledning til å forklare seg muntlig for skikkethetsnemda eller rektor ved Politihøgskolen før innstilling gis til styret. Studenten har videre anledning til å forklare seg muntlig for styret før vedtak fattes.

§ 16. Juridisk bistand

Studenten har anledning til å la seg bistå av advokat eller annen medhjelper fra det tidspunkt sak om skikkethet, utvisning, bortvisning eller utestengning er reist. Nødvendige og dokumenterte utgifter til juridisk bistand dekkes av Politihøgskolen, men ikke utover statens offentlige satser for advokatbistand.

§ 17. Klageadgang

Styrets vedtak om utvisning, bortvisning eller utestengning er enkeltvedtak og kan påklages til Politidirektoratet² i samsvar med forvaltningslovens bestemmelser. Vedtaket gjelder fra det tidspunktet styret har truffet vedtak, med mindre klagen gis oppsettende virkning.

Kapittel 7. Ikrafttredelse og overgangsregler

§ 18. Ikrafttredelse og overgangsregler

Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tid oppheves forskrift gitt av Politidirektoratet 15. mars 2010.

Regler i denne forskriften som setter studenten i en svakere stilling enn den tidligere forskriften, gjelder likevel bare for handlinger begått etter at forskriften her er kunngjort eller på annen måte er gjort kjent for studenten, jf. forvaltningsloven § 39.

Forskrift om endring i forskrift 25.11.2005 nr. 1330 om Politihøgskolens styre, oppgaver og virksomhet

§ 1 nytt nr. 3 skal lyde:

- 3. Politihøgskolen er behandlingsansvarlig for personopplysninger som Politihøgskolen behandler i sin forsknings- og undervisningsvirksomhet. Det omfatter opplysninger om studentene, herunder til bruk i vurdering av saker etter politiloven § 24c.*

§ 3 nr. 1 skal lyde:

- 1. Rektor har på styrets vegne det overordnede ansvar for og daglige ledelse av institusjonens faglige og administrative virksomhet og ivaretar institusjonens behandlingsansvar.*

² Myndigheten etter politiloven § 24c femte ledd til å behandle klagesaker fra styret er delegert fra Justis- og beredskapsdepartementet til Politidirektoratet i vedtak av 29.10.2019 ([FOR-2019-11-25-1866](#)) med virkning fra 1. januar 2020.

POLITIET

POLITIDIREKTORATET

Politi­høgskolen
Postboks 5027 Majorstua
0301 |

POLITIHØGSKOLEN	
- 008 19 MAR 2010	
SAKS-DOK.NR.: 2005/00114	ARKIVKODE/KRYSSREF.: 322
AVD/SAKSBEH.: LED - JB-04	AVSKREVET:

MK01

Man F kvad.

(45)

Deres referanse
201003881

Vår referanse
2005/01264-8 011.3

Dato
15.03.2010

Fastsettelse av ny forskrift om skikkethetsvurdering, utvisning, bortvisning og utestenging av studenter ved Politi­høgskolen

Det vises til Justisdepartementets brev av 5. mars 2010 til Politidirektoratet med kopi til Politi­høgskolen.

Vedlagt følger ny forskrift om skikkethetsvurdering, utvisning, bortvisning og utestenging av studenter ved Politi­høgskolen fastsatt av Politidirektoratet i medhold av forskrift om Politi­høgskolens styre, oppgaver og virksomhet fastsatt ved kongelig resolusjon av 25. november 2005.

Med hilsen

Catharina Svensson
seksjons­sjef

Daniel Slyngstad Billaud
seniorrådgiver

Saks­behandler:
Daniel Slyngstad Billaud
Tlf 23 36 42 63

Politi­direktoratet

Post: Postboks 8051 Dep., 0031 Oslo
Besøk: Hammersborggata 12
Tlf: 23 36 41 00 Faks: 23 36 42 96
E-post: politidirektoratet@politiet.no

Org. nr.: 982 531 950 mva
Bankgiro: 7694.05.02388

Forskrift om skikkethetsvurdering, utvisning, bortvisning og utestengning av studenter ved Politihøgskolen.

Fastsatt av Politidirektoratet i medhold av forskrift om Politihøgskolens styre, oppgaver og virksomhet fastsatt ved kongelig resolusjon av 25. november 2005.

Kapittel 1 Innledende bestemmelser

§ 1. Skikkethetsvurdering/utvisning/bortvisning og utestenging

Ved studiestart skal Politihøgskolen sørge for at alle studentene får informasjon om reglene om utvisning, bortvisning og utestenging og i hvilke tilfeller politiloven og denne forskriften pålegger Politihøgskolen og/eller styret å vurdere dette. For studenter i bachelorutdanningen skal det i tillegg gis informasjon om innholdet i skikkethetsvurderingen.

Med utvisning i denne forskriften menes utvisning for alltid.

Med utestenging i denne forskriften menes en fullstendig utestenging fra studiet og kan ilegges for inntil 3 år.

Med bortvisning i denne forskriften menes en mildere reaksjon som kan ilegges for inntil ett år og kan begrenses til bestemte områder eller sammenhenger der problemadferden forekommer.

Forvaltningslovens regler om saksbehandling kommer til anvendelse når sak om skikkethet, utvisning, bortvisning eller utestenging er reist.

Kapittel 2 Skikkethetsvurdering av studenter ved Politihøgskolens bachelorutdanning

§ 2. Vurderingskriterier

Politihøgskolen skal vurdere studentenes skikkethet for tjeneste i politi- og lensmannsetaten. Skikketheten skal vurderes fortløpende under hele studiet.

Vurderingen av om en student er uskikket, herunder spørsmålet om en student skal utvises fra Politihøgskolen, skal bygge på de krav om skikkethet for yrket som er gitt i lov, politiinstruks og denne forskrift. Vurderingen av studentens skikkethet skal være konkret med særlig vekt på bl.a. tilstrekkelig grad av modenhet, ansvars- og pliktfølelse, pålitelighet, ærlighet, redelighet, selvstendighet, høflighet, selvkontroll, ordenssans og lojalitet. Alminnelig fremtreden under utdanningen og opptreden overfor publikum skal også tillegges vekt. Dersom en student gjør seg skyldig i fusk eller forsøk på fusk, skal studentens skikkethet vurderes.

Studentene må ikke ulovlig bruke dopingsmidler inntatt på Norges Idrettsforbunds til enhver tid gjeldende dopingsliste. Studenter som lovlig kan bruke slike midler, må dokumentere dette med legeerklæring fra behandlende lege. Studentene plikter å avlegge

dopingsprøve ved Politihøgskolen hvis dette kreves av Norges Idrettsforbunds dopingskontrollører. Påvist bruk av forbudte dopingsmidler eller unnlatelse av å medvirke til dopingkontroll, kan føre til at studentene anses uskikket til å gjøre tjeneste i politi- og lensmannsetaten. Sjefen for Politihøgskolen fastsetter de til enhver tid gjeldende regler for gjennomføring av dopingkontroller/-tester.

Brudd på taushetsplikt og brudd på politilovens regler om edrueighet, kan føre til at studenten anses uskikket til å gjøre tjeneste i politi- og lensmannsetaten, jf. politiloven § 24 d.

§ 3. Skikkethetsnemnd

Styret skal oppnevne en skikkethetsnemnd. Nemnda skal bestå av:

- sjefen for Politihøgskolen
- leder av bachelorutdanningen
- en representant fra praksisansvarlige
- en representant fra undervisningspersonalet.
- en studentrepresentant.
- en representant fra annen høyskole

Dersom studenten tilhører avdeling Bodø skal leder av bachelorutdanningen, representant fra undervisningspersonalet og studentrepresentanten også tilhøre avdeling Bodø.

Minst ett av nemndsmedlemmene skal ha juridisk embetsseksamen eller mastergrad i rettsvitenskap.

Sjefen for Politihøgskolen og leder av bachelorutdanningen, Oslo eller Bodø, er faste medlemmer av nemnda. De øvrige medlemmene oppnevnes for to år om gangen. Det oppnevnes seks personlige varamedlemmer for disse. Medlemmer og varamedlemmer kan reoppnevnes en gang. Studentrepresentantene kan ikke reoppnevnes. Sjefen for Politihøgskolen er leder for nemnda. Leder av bachelorutdanningen er nestleder. Nemnda er beslutningsdyktig når minst to tredjedeler av medlemmene og leder eller nestleder er til stede.

Ingen av medlemmene i skikkethetsnemnda kan samtidig være medlem av Politihøgskolens styre.

Styret oppnevner sekretær for skikkethetsnemnda.

§ 4. Behandling i skikkethetsnemnda

Nemnda skal uten unødig opphold ta skikkethetsspørsmål opp til vurdering når minst ett av medlemmene reiser tvil om en students skikkethet for tjeneste i politi- og lensmannsetaten. Når sak om skikkethet er innledet, skal studenten gis skriftlig underretning om dette og gjøres kjent med opplysningene i saken. Studenten skal varsles i god tid om tidspunktet for møtet, og har anledning til å forklare seg muntlig for nemnda. Det skal føres protokoll fra møtene. Saker som fremmes for skikkethetsnemnda skal følges av all skriftlig dokumentasjon i saken. Nemnda skal utrede saken ytterligere dersom det er nødvendig.

Nemnda avgir innstilling om utvisning til styret dersom de anser en student som uskikket for tjeneste i politi- og lensmannsetaten. Dersom nemnda er i tvil om studenten er skikket

for tjeneste i politi- og lensmannsetaten, fastsetter nemnda den nærmere skikkethetsmessige oppfølging for å få avklart dette. Det er en forutsetning for en slik oppfølging at studenten gir sitt samtykke.

Avgjørelser i skikkethetsnemnda treffes av flertallet. Ved stemmelikhet er stemmen til nemndas leder avgjørende. Er nemndas leder ikke til stede er stemmen til nemndas nestleder avgjørende.

§ 5. Behandling i styret

På bakgrunn av skikkethetsnemndas innstilling fatter styret selv vedtak om en student er uskikket og dermed skal utvises etter politilovens § 24 c, 1., 2. eller 3. ledd. Studenten har anledning til å forklare seg muntlig for styret før vedtak fattes. Etter særlig vurdering kan styret gi en student som er vurdert som uskikket, anledning til å fullføre siste studieår. Det skal ikke utstedes vitnemål til en student som er funnet uskikket. Karakterutskrift av avlagte og beståtte eksamener gir studiepoeng.

§ 6. Midlertidig utvisning i særlig alvorlig tilfelle

Dersom det er grunn til å anta at en student har begått en straffbar handling eller har gjort seg skyldig i alvorlige brudd på bestemmelser i politiloven, politiinstruksen eller i Politihøgskolens interne regelverk som kan gi grunnlag for utvisning, og saken krever rask avgjørelse, kan vedtak om midlertidig utvisning treffes av sjefen for Politihøgskolen inntil Politihøgskolens styre har behandlet saken. Før vedtak om midlertidig utvisning treffes, skal studenten om mulig gjøres kjent med opplysningene i saken og gis anledning til å forklare seg muntlig for sjefen for Politihøgskolen.

Vedtak om midlertidig utvisning skal straks meldes til styret. Skikkethetsnemnda plikter å avgi en innstilling til styret om fortsatt midlertidig utvisning senest 3 uker etter at sjefen for Politihøgskolen har utvist vedkommende.

Styrets vedtak om fortsatt midlertidig utvisning kan forlenges med inntil fire måneder om gangen inntil saken er endelig avgjort. Skikkethetsnemnda plikter, uavhengig av varigheten av den midlertidige utvisningen, å avgi en innstilling i henhold til § 5, 2. ledd så snart saken er ferdig uttredet.

Dersom grunnen til den midlertidige utvisningen ikke lenger foreligger skal vedtak om midlertidig utvisning straks oppheves.

Kapittel 3 Utvisning, utestenging og bortvisning.

§ 7. Reaksjonsformer

Politihøgskolens styre kan vedta å utvise en student i bachelorutdanningen dersom vedkommende er funnet uskikket for tjeneste i politi- og lensmannsetaten.

Studenter i Politihøgskolens bachelorutdanning, videreutdanninger eller høyere grads studier kan gis skriftlig advarsel fra styret for å ha opptrådt grovt forstyrrende for medstudenters arbeid eller for virksomheten for øvrig. Ved gjentagelse kan styret bortvise

studenten fra studiet i inntil ett år. Ved grovt klanderverdig adferd som skaper fare for liv eller helse for personer som studenten kommer i kontakt med i undervisningen, eller ved grove brudd på taushetsplikt, kan studenten utestenges for inntil 3 år.

Styret kan utvise eller bortvise for inntil ett år en student som gjør seg skyldig i fusk eller forsøk på fusk etter politilovens § 24 c, 3. ledd.

Styret kan utvise eller utestenge for inntil tre år en student som bruker ulovlige dopingsmidler eller nekter å medvirke til dopingkontroll etter politiloven § 24 c, 4. ledd.

For studenter i Politihøgskolens videreutdanninger eller høyere grads studier fatter styret sine vedtak etter innstilling fra sjefen for Politihøgskolen.

For studenter i bachelorutdanningen fatter styret sine vedtak etter innstilling fra skikkethetsnemnda.

§ 8. Behandling av saken

Når sak om utvisning/ utestengning/ bortvisning er innledet, skal studenten gis skriftlig underretning om dette og gjøres kjent med opplysningene i saken. Studenten skal gis anledning til å forklare seg muntlig for sjefen for Politihøgskolen før denne avgir sin innstilling til styret. Studenten har videre anledning til å forklare seg muntlig for styret før vedtak fattes.

Kapittel 4 Bistand, klageadgang og ikrafttredelse

§ 9. Juridisk bistand

Studenten har anledning til å la seg bistå av advokat eller annen medhjelper fra det tidspunkt sak om skikkethet/utvisning/bortvisning eller utestengning er reist. Nødvendige og dokumenterte utgifter til juridisk bistand dekkes av Politihøgskolen. Det er en forutsetning at utgiftene ikke overstiger statens offentlige satser for advokatbistand.

§ 10. Klageadgang

Styrets vedtak om utvisning, bortvisning eller utestengning er enkeltvedtak og kan påklages til Justisdepartementet i samsvar med forvaltningslovens bestemmelser.

§ 11. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks. Fra den tid forskriften trer i kraft, oppheves forskrift gitt ved kongelig resolusjon av 30. november 2001.